

EESTI TEADUSTE AKADEEMIA
ESTONIAN ACADEMY OF SCIENCES

MERETeaduste Komisjon

Aruanne **Euroopa Teadusfondi Merekomitee** Eesti kontaktorgani
Eesti Teaduste Akadeemia mereteaduste komisjoni
tegevusest 2011

Sünopsis.

Toimus mereteaduste komisjoni üks korraline koosolek. Korraldati Euroopa Teadusfondi Merekomitee plenaaristung Tallinnas 10.–11. mail 2011. Osaleti Merekomitee sügisel plenaaristungil Madridis 13.–14. oktoobril 2011 ja Euroopa Teaduste Akadeemiate Nõuandva Kogu (EASAC) keskkonnapaneeeli ja energeetikapaneeeli ühisel istungil Brüsselis 11. novembril 2011. Lõpetati temaatilise kogumiku „Teadusmõte Eestis (VII). Meri Järved. Rannik” koostamine. Kogumikku esitleti 20. detsembril 2011. Programmi PRIMUS toetusel korraldati kolm seminar-nõupidamist limnoloogia ja okeanograafia õppekavade harmoniseerimiseks. Saavutati kokkulepe luua nelja ülikooli koostöös TTÜ Maa-teaduste magistriõppekava juurde uus spetsialiseerumine merebioloogia erialale; koostati selle õppekava visand. Komisjoni ettevõtmisi tutvustati mitmetes meediakanalites.

Eestis on Teaduste Akadeemia (TA) mereteaduste komisjon (MTK) moodustati Eesti TA juhatuse otsusega 25.09.2007 ning alustas realselt tööd 2008.a. jaanuaris. MTK töötab TA juhatuse juures. Komisjoni esmasteks eesmärkideks on

- Eesti (mereteaduste) esindamine Euroopa Teadusfondi Merekomitees ning
- tegevus riigisisese nõustava koguna

Euroopa Teadusfondi Merekomitee (ESF Marine Board) tegevuse peamised eesmärgid, põhimõtted, lähemad sihid, roll mereteaduse arengus ning tegevuse tasandid (mereteaduse foorum, sünergia, strateegia ja häääl) on lähemalt kirjeldatud MTK 2008.a. tegevuse aruandes.

Kontaktisikuks on peasekretäri asetäitja välissuhete alal Anne Pöitel;

kontaktaadress:

Kohtu 6

10130 TALLINN

Telefon: 644 8677

Faks: 645 1829

e-mail: „Anne Pöitel” foreign@akadeemia.ee või anne.poitel@akadeemia.ee

MTK esimees on akadeemik Tarmo Soomere

TTÜ Küberneetika Instituut, Akadeemia 21, 12618 Tallinn, tel. 6204176; soomere@cs.ioc.ee

Liikmed 31.12.2011 seisuga:

Tiit Kutser, Tarmo Kõuts (Kaitseministeeriumi esindaja), Heiki Lindpere, Urmas Lips, Georg Martin, Tiina Nõges (aseesimees), Kalle Olli (aseesimees), Alvar Soesoo ja Silver Vahtra (Keskkonnaministeeriumi esindaja).

MTK tegevus Eestis on suunatud kõigi merede ja muude suurte veekogude ja nende ökosüsteemi funktsioneerimisega seotud teadusharude (nt mereteaduse ja limnoloogia mitmesugused harud, meregeoloogia, rannikutehnika ja –teadus, hüdroloogia, merepõhja ja mereelustiku ressursidega ja nende ekspuateerimisega seonduvad teaduslikud küsimused, mere ruumiline planeerimine) Eestis baseeruva kompetentsi esindajatele. Mereteaduse all mõistetakse nõnda defineeritud teadusharude kogumit.

MTK istungid.

Aruandeaastal toimus üks korraline koosolek. Komisjoni aseesimehe K. Olli korraldamisel ja programmi PRIMUS toel toimus kolm seminar-nõupidamist limnoloogia ja okeanograafia õppekavade harmoniseerimiseks. Neis osales 5–6 komisjoni liiget.

MTK korraline koosolek 29. aprillil 2011 Teaduste Akadeemia ruumides (Lisa 1). Koosolekust võtsid osa komisjoni liikmed: Tarmo Soomere, Tarmo Kõuts, Silver Vahtra, Georg Martin, Heiki Lindpere, Urmas Lips, Tiit Kutser ja Kalle Olli; külalisena Sulev Nõmmann (Keskkonnaministeerium).

Koosoleku päevakorras oli (i) ülevaade Maa-teaduste ja füüsilise okeanograafia õppekavadest TTÜs (U. Lips), (ii) ülikoolidevahelise ühisõppekava perspektiivid limnoloogia ja okeanograafia vallas (K. Olli); (iii) mere ja merenduse tervikliku haldamise ja/või valitsemise koolitus ning Keskkonnaministeeriumi kava korraldada seminar ökosüsteemsest lähenemisest mere kasutamises (S. Vahtra); (iv) Mereakadeemia diplomi- ja magistriõpe (H. Lindpere); (v) Euroopa Teadusfondi plenaaristung (10.–11.05.2011) teemadest (T. Soomere).

U. Lips tutvustas Maa-teaduste ja füüsilise okeanograafia õppekavasid Tallinna Tehnikaülikoolis. Tegemist on suhteliselt kiire protsessi tulemusena loodud õppekavaga. Selle algne suundumus oli tugeva füüsikalise-matemaatilise ettevalmistusega mereteadlaste kasvatamine. Bakalauruseõpe käivitus suhteliselt hiljuti seoses vastavate õppekavade ületoomisega Mereakadeemiast. Maa-teaduste üldnimetuse all on magistritasemel võimalik spetsialiseeruda geoloogia või okeanograafia ja meteoroloogia erialale.

K. Olli pidas ettekande ülikoolidevahelise ühisõppekava perspektiividest limnoloogia ja okeanograafia vallas. Nende distsipliinide õpetamine Eestis on killustatud. Samas on kõigi Eesti ülikoolide summaarne kompetents päris hea. Oluline ülesanne on, et üliõpilased saaks Eesti siseselt parima võimaliku hariduse, mis vastaks kvaliteedilt olemasolevale kompetentsile. See tähendaks ka positiivse kuvandi loomist; samuti signaali avalikkusele ja kolmandatele osapooltele, et Eesti sees on võimalik erimeelsused ja erihuvid ületada. Potentsiaalsed panustajad on Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Ülikool, Mereakadeemia, Tartu Ülikool ja Eesti Maaülikool. Eelmise aasta lõpul eraldati PRIMUSE programmist rahaline toetus taotlusele limnoloogia ja okeanograafia õppekavade ja moodulite harmoniseerimiseks ja koordineerimiseks. See võimaldab koguneda mõttetalguteks.

S. Vahtra käsitles mere ja merenduse valitsemise võimekust. Ideaaljuhul võiks siin olla ühtne missioonitundlik struktuur, mis toimiks terviklikult mere ja merenduse valitsemise kaas-aegsetel põhimõtetel. Tegelikuses on mere ja merenduse valdkonnad on eraldunud, domineerib sektorialne eraldatus ning mere(asjanduse) tausta tundmine on fragmentaarne. Edasiliikumiseks vajame paradigma muutust, eelkõige sektorite vahel ühenduste ja sektoreid ühendava võimekuse loomist. Koostöö peaks olema nii temaatiline kui ka regiooniülene. Olu-

line koht selles on mere- ja merendusteadusel ning võtmeroll vajaliku infotausta loomisel. Töö edasiseks väljundiks on koordineerimise või struktuuri loomine, mis omakorda loob poliitilist tahtet ja kohustust. Kõnesolevas valdkonnas on tühik ka Euroopa kontekstis.

Keskkonnaministeeriumi jaoks on oluline mere ja merenduse tervikliku haldamise ja valitsemise koolituse teema. Näiteks rannikuala tervikliku haldamisega ei tegele täna Eestis metoodiliselt ükski ametkond. Seni on see jäänud maakondade funktsiooniks, mis on teinud peamiselt tsoonimist või teemaplaneeringuid. Merealade ruumilise planeerimise üldprintsiibid vajaksid populaarteaduslikku tutvustamist, lahtiseletamist ning avatud arutelu. Seetõttu soovib Keskkonnaministeerium korraldada seminari ökosüsteemsest lähenemisest mere kasutamises, eelkõige merealade ruumilise planeerimise küsimustes. Väga teretulnud oleks mõne juhtiva mereteadlase esinemine sellel seminaril.

H. Lindpere esitas nägemuse Mereakadeemia rollist mereteadlaste ja mere iseärasustega kursis olevate ekspertide ettevalmistamise süsteemis. Eestis on kindlasti tarvis merenduse kompetentsikeskust ja spetsiifilist haridust. Mereakadeemia fokuseerub hüdrograafia erialale.

T. Soomere andis ülevaate Euroopa Teadusfondi Merekomitee tegevusest eelmisel aastal. Märgilise tähendusega on Merekomitee korralise plenaaristungi toimumine Tallinnas 10.–11. mail. See tähendab, et Tallinna tuleb ca 50 Euroopa juhtivat mereteadlast ja teadusadministratort, sh. Arnoldas Milukas Euroopa Komisjonist (Head of Unit Management of Natural Resources – Environment Directorate, EC DG Research and Innovation).

Arutelu käigus ei formuleeritud ühtegi konkreetset soovitusi või ettepanekut Euroopa Teadusfondi Merekomiteele esitamiseks.

Seminar-konverentsid ülikoolidevahelise ühisõppekava perspektiivide teemal. MTK aseesimehe K. Olli vedamisel ning projekti PRIMUS rahalisel toetusel toimus kolm seminar-konverentsi, millel arutati olemasoleva kompetentsi koondamist ühe ülikoolidevahelise merebioloogia-alase magistriõppekava loomiseks.

TTÜ Meresüsteemide Instituudis 22. novembril toimunud arutelul jäi kõlama mõte, et taoline ühisõppekava TTÜ ja TÜ vahel ei olekski väga utoopiline. Õppetöö toimuks (valdavalt) Tallinnas, kus asub ka Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut. Formaaselt oleks tegu TTÜ Maa-teaduste magistriõppekavasse, kus hetkel on (i) geoloogia ja (ii) okeanograafia ja meteoroloogia õppesuunad, ühe bioloogia-ökoloogia suuna või spetsialiseerumise lisamine. Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut teeb nägunii Tallinna Ülikoolis sarnast õppetööd, kuid tolles õppekavas puudub füüsika pool. Mõistlik oleks need kaks poolt ühendada.

Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituudis 06. detsembril toimunud seminar-nõupidamisel jõuti järeldusele, et kui TTÜ maateaduste magistriõppekava juurde lisada (mere)bioloogia, siis kannaks selle sisu suures osas TÜ Eesti Mereinstituudi inimesed. Ilmselt hanguks ning pikemas perspektiiviks suletaks Tartu Ülikooli ökoloogia õppekava veekogude spetsialiseerumine ja Mereinstituudi teadlased ei peaks enam Tartus õpetamas käima. Tallinna Ülikooli esindaja pidas samuti mõistlikuks õpetamise kontsentreerumist ühte kohta. Nii välditaks dubleerimist, säätetakse inimesi ja ning lõpptulemus oleks parem.

Aasta viimasel seminar-nõupidamisel Eesti Maaülikooli Võrtsjärve Limnoloogiajaamas 28. detsembril visandati õppekava spetsialiseeritud mooduli kavand.

Osalemine Euroopa Teadusfondi Merekomitee töös. Aasta algul valmis ETF Merekomitee poolt korraldatud teaduspoliitika konverentsi EurOCEAN poolt vastu võetud Oostende deklaratsiooni eestikeelne ametlik tõlge. Selles on formuleeritud Merekomitee poolt keskseks peetavad ning Euroopa tipp-poliitikute poolt aktsepteeritud seisukohad mereteaduse rolli ja selle eest seisvate ülesannete kohta.

MTK esimees T. Soomere osales 2011.a. mõlemal Euroopa Teadusfondi Merekomitee plenaaristungil: Tallinnas 10.–11. mail 2011 ja Madridis 13.–14. oktoobril 2011.

Märgilise tähendusega Eesti mereteaduse-alases teaduspoliitikas on Merekomitee korralise plenaaristungi toimumine Tallinnas 10.–11. mail. Ürituse Eesti-poolne peakorraldaja oli T. Soomere. Tallinna külastasid ca 50 Euroopa juhtivat mereteadlast ja teadusadministraatorit, sh. Arnoldas Milukas Euroopa Komisjonist (Head of Unit Management of Natural Resources – Environment Directorate, EC DG Research and Innovation). Istungil pidas tervituskõne Jüri Engelbrecht. Plenaaristungile eelnes Merekomitee Täitevkomitee istung. Ürituse raames toimus ka Merekomitee Kommunikatsioonipaneeli koosolek.

Plenaaristungil vahetus Merekomitee esimees: täitus senise esimehe (Lars Horn, Norra) ja ühe aseesimehe (Jan Mees) teine ametiaeg. Uueks esimeheks valiti Kostas Nittis (Kreeka) ja uueks aseesimeheks Peter Haugan (Norra, Bergeni Ülikool).

Eelmisel aasta (2010) lõpuks oli Merekomitees 30 liikmesorganisatsiooni 19 maalt. Plenaaristungil Tallinnas võeti Merekomitee liikmeks neli organisatsiooni: Hollandi Kuninglik Mereinstituut (Royal Netherlands Institute for Sea Research), Belgia Teaduspoliitika Büroo (Belgian Science Policy Office), Prantsusmaa Mereülikoolide Liit (Marine Universities of France) ja Okeanograafia ja Kalanduse Instituut (Horvaatia).

Seoses Euroopa Teadusfondi (ETF) tõenäolise reorganiseerimisega arutati detailselt Merekomitee järjepidevuse ja jätkusuutlikkuse küsimusi. Tänu finantsküsimuste ettenägelikule käsitlusele eelmistel aastatel ja sekretariaadi professionaalsusele on Merekomitee tegevuse sõltuvus Euroopa Teadusfondist minimeeritud. Merekomitee töös ei ole oodata arvestatavaid häireid ETFi mistahes arengustsenaariumi korral.

Merekomitee peamised töövormid on paneelid (pikaajalised küsimused), töörühmad (2–3 aktiivset, 1–2 planeeritavat; tegeletakse kuumade teemadega), programmdokumentide ja teaduspoliitiliste dokumentide publikatsioonid ning osalemine rahvusvahelistes projektides ja võrgustikes. Eelmisel aastal lõppes kahe töörühma mandaat: SEMBOR (*Science Dimensions of an Ecosystem Approach to Management of Biotic Ocean Resources*; lõpparuanne valmis suvel 2010) ja *A European Strategy for Marine Biotechnology* (lõpparuanne valmis septembris 2010). Praegu on aktiivsed järgmised töörühmad: *Risk Assessment and Monitoring of Existing and Emerging Chemicals in the European Marine and Coastal Environment*, *Marine Protected Areas* ja *Marine Microbial Biodiversity*. Nende eesmärk on koostada vastava valdkonna suurte väljakutsete nimistu ning identifitseerida prioriteetsed uuringute suunad, milliseid peaks Euroopa Komisjon vaatlema aastail 2011–2020.

Kaalumisel on töörühmade *Oceans and Human Health* ja *Valuation of Marine Ecosystems* loomine; viimane on praegu edasi lükatud kuni 2011.a. lõpuni. Töörühm Carlo Heip'i juhtimisel valmistab ette teaduspoliitilist visioon-dokumenti *Marine Biodiversity*, mis on adresseeritud eelkõige teaduse korraldamise võtmeisikutele. Jätkub teadussukeldumise paneeli töö, mille poolt välja töötatud soovitusel levitatakse projekti EUROFLEETS kaudu. Merekomitee publikatsioonid on avatud kõigile ning neid saab alla laadida Merekomitee veebilehelt. Lisaks sellele on töös visioon-dokument *Navigating the future IV*, mis on planeeritud lõpetada 2012.a. märtsis.

Sügisel plenaaristungil Madridis 13.–14. oktoobril 2011 täitus aseesimehe ametiaeg Geoffrey O'Sullivanil (Iirimaa). Uueks aseesimeheks valiti Carlo Heip (Holland). Merekomitee uuteks liikmeks võeti Itaalia Mereteaduse Ülikoolide Rahvuslik Konsortsium (National Inter-University Consortium for Marine Sciences CoNISMa) ja Taani Rahvuslik Vee-ressursside Instituut (National Institute for Aquatic Resources – DTU Aqua).

Seoses uut liikmete lisandumisega arutati liikmemaksude süsteemi täpsustamist. Eesti liikmemaks on juba praegu suhteliselt suur ja täpsustamise käigus ei muutu.

Mereteaduste populariseerimine ja valdkonna nähtavuse suurendamine. MTK alustas kogumiku „Teadusmõte Eestis. Meri. Järved. Rannik” koostamist 2010.a. jaanuaris, mil korraldati elektrooniline arutelu kogumiku vajalikkuse, eesmärkide, suunitluse, sihtrühma ja koostamise põhimõtete osas. Jäi kõlama mõte, et taoline kogumik on vajalik sõnastamiseks selle valdkonna Eesti teaduse edusamme suhteliselt nõudlikule ja haritud lugejale. Samuti vajavad identifitseerimist need teemad, kus Eestis tehtud teadus on maailmateadust vedamas.

Aruandeaastal lõpetati selle kogumiku koostamine ja tehniline toimetamine. Peatoimetaja T. Soomere ja toimetaja T. Nõges valisid publitseerimiseks 15 kaastööd. Neist seitse kajastavad mereteadust, seitse limonoloogia küsimusi ja üks rannikuteaduse mitmesuguseid aspekte. Tehnilise toimetamise raskus jäi Teaduste Akadeemia töötajate G. Varlamova, H.-L. Helpi, S. Jakobsoni ja Ü. Rebo kanda. Kogumikku esitleti 20. detsembril 2011 pidulikul üritusel Teaduste Akadeemia saalis koos raamatuga „Research in Estonia.” T. Soomere ja T. Nõges tutvustasid kogumikku Kuku Raadio saates „Kukkuv Õun” 18. detsembril 2011.

Avalikud tunnustused. Nord Streami keskkonnamõju hindamise protsessi teadusliku analüüsi tulemuste tutvustamist nii laiale publikule, vastutavatele ametnikele kui ka kõrgetasemelistele otstustuskogudele ning selle kaudu kaasaegse mereteaduse võimaluste demonstreerimist hinnati Läänemere mereteadust finantseerivate organisatsioonide konsortsiumi BONUS eriauhinnaga. Formaalselt tunnustati nõnda T. Soomere poolt juhitud uurimisprojekti *BalticWay* raames tehtud tööd. Tegelikult toimus suur osa sellest mereteaduste komisjoni töö raames.

Osalemine teiste rahvusvaheliste organisatsioonide töös.

MTK esimees T. Soomere on Euroopa (Teaduste) Akadeemiate Nõuandva Kogu EASAC (European Academies Science Advisory Council) keskkonnapaneeelis Eesti Teaduste Akadeemia esindaja ja asutajaliige. T. Soomere üheks ülesandeks selles paneelis on olla ETF Merekomitee kontaktisikuks, aidata kaasa informatsiooni vahetamisele nende organisatsioonide vahel ning nende töö harmoneerimisele.

Tiheda sõitude graafiku tõttu oli T. Soomerel 2011.a. võimalik osaleda vaid keskkonnapaneeeli ja energeetikapaneeeli ühisel istungil Brüsselis 11. novembril 2011.

Osalemise teaduspoliitika konverentsidel.

MTK esimees T. Soomere esitles kutsutud külalisena MTK töö raames valminud materjale ettekandes *The Nord Stream as a challenge and mirror for the Baltic Sea marine science* Euroopa Konservatiivide ja Reformistide Rühma (Conservatives and Reformists' Group) korraldatud konverentsil *Building of the Nord Stream pipeline – consequences and potential hazards of the project* (Szczecin, Poola 22.02.2011).

Sama rühma poolt korraldatud taastuvenergeetika-alaselt konverentsil *Climate, renewable energy and sustainable development* (Brüssel, Euroopa Parlament, 21.06.2011) tegi T. Soomere Euroopa Teadusfondi Merekomitee materjalide alusel ettekande *Marine science in research for alternative energy sources*. Sama ettekande lühendatud versiooni esitas T. Soomere nn. walk-in ettekandena VIII Läänemere mereteaduse kongressil (22.–26. august 2011) Peterburis 24.08.2011.

Kaudselt kajastavad MTK ülesandeid kahel teaduspoliitika konverentsil T. Soomere poolt tehtud lühiettekanded:

A future technology of environmental management for the Gulf of Finland (22.03.2011) rahvusvahelise sümposiooni *Baltic Sea Day* (Peterburi, 21–23.03.2011) sektsioonis *Risks of maritime transportation and the need for response capacities*;

The use of currents for environmental management of the maritime industry BONUS Foorumil (Gdansk, Poola, 24.10.2011).

Koostöö Eestis

MTK esimees T. Soomere kuulub vaatlejana alates 2008.a. suvest Keskkonnaministeeriumi juures loodud merekomisjoni (ametliku nimega: Vabariigi Valitsuse 12.12.2005. a. korraldusega nr. 784 moodustatud ministeeriumivaheline merenduse, merekaitse ja reostustõrje küsimuste lahendamise koordineerimise komisjon).

Kõik MTK liikmed on kutsutud Keskkonnaministeeriumi merekeskkonna osakonna poolt nõustama merekeskkonna kasutuse ja kaitse seaduse kontseptsiooni koostamist.

Hinnang TA liikmelisusele Euroopa Teadusfondi Merekomitees

Kuigi Euroopa Teadusfond praegusel kujul tõenäoliselt ei jätka, on Merekomitee atraktiivsus ja kaalukus viimastel aastatel selgelt tugevnenud. Eelmisel aruandeaastal (2010) oli selle väljenduseks fundamentaalset laadi mereteaduse rolli ühemõtteline rõhutamine Oostende deklaratsioonis.

Soove Merekomitee liikmeks astuda on nii palju, et eelmisel aastal (2010) otsustati, et igast riigist võib olla kuni kolm liiget (varem kaks). Ainuüksi aruandeaastal võeti – hoolimata liikmemaksude järk-järgulisest suurenemisest uute liikmete jaoks – Merekomitee liikmeks kuus organisatsiooni, sh. üks neist Horvaatiast.

Merekomitee prioriteediks on suurendada mereteaduse kui terviku nähtavust ning edastada mereteaduse konsolideeritud hääl Euroopa Komisjoni tasemel poliitilistele otsustuskogudele. Merekomitee sõltumatuse tõttu Komisjoni süsteemist on Merekomitee publikatsioonid ja seisukohavõetud suhteliselt suure kaaluga. Igal liikmel on üks hääl, mistõttu Eesti hääle kaal on võrdne mistahes muu riigi või seda esindava institutsiooni kaaluga.

Merekomitee kaudu on meil reaalne võimalus realiseerida Eesti mereteaduse positsioon Läänemere piirkonnas (ning mõnede valdkondade tunnustatus maailma mastaabis) vastavate (teadus)poliitiliste otsuste tasemel, aga ka teha Eesti teadlaste sõnum kuuldavaks Euroopa mastaabis. Merekomitee soovitusel on sageli aluseks raamprogrammide prioriteetsete teemade kujundamisel. Üks näide taoliste soovitusete materialiseerumisest on FP7 projekt EUROFLEETS (vt. 2010.a. aruanne).

Hinnang MTK tööle

Komisjoni tööstiil on praeguseks stabiliseerunud. Kuna komisjoni liikmed on tugevasti kooritud, peeti mõttekaks piirduda ühe korralise istungiga aastas ning panustada oluliste probleemide identifitseerimisele ja nende lahendamisele olemasolevate vahendite ja kompetentsi sünergia ja efektiivsema rakendamise kaudu.

Aruandeaasta kujunes läbimurdeliseks kahes aspektis.

MTK esimehe ja aseesimehe (T. Soomere, T. Nõges) korraldamisel ja toimetamisel publitseeriti populaarteaduslike kirjutiste kogumik „Teadusmõte Eestis (VII). Meri. Järve. Rannik.” Sellise haritud tavalugejale mõistetaval tasemel esitatud mere- järve- ja rannikuteaduse edulugude ilmumine näitab nii nende valdkondade tugevat potentsiaali Eestis kui ka üldist soovi koostööks ja ühisteks pingutusteks. Kindlasti suurendab see kõnesolevate valdkondade nähtavust Eestis ning motiveerib noor valima neid valdkondi õppimiseks, töökohaks ja eneseteostuseks. Kõnesolev kogumik on teenäitaja ka selles mõttes, et see on esimene omataoline Teaduste Akadeemia „Teadusmõte Eestis” seerias, mis kontsentreerub mitte niivõrd meetoditele või valdkondadele, vaid kindlatele objektidele.

Teine märgilise tähendusega aspekt on erinevate ülikoolide tegevuse harmoniseerimine merebioloogia magistriõppe korrastamisel. MTK aseesimehe K. Olli vedamisel on saavutatud põhimõtteline kokkulepe olemasoleva kompetentsi koondamiseks ühe ülikoolidevahelise õppekava loomisele ja tugevdamisele. Aasta lõpul jõuti selle õppekava spetsialiseeritud mooduli praktilise kava visandini.

Nagu eelmise aasta aruandes märgitud, on MTK täitnud oma põhilised ülesanded, esindades mereteaduse tippkompetentsi akadeemilisel maastikul, edastades mereteaduse sõnumeid ühiskonnale ja selle juhtstruktuuridele ning nõustades Eesti riiki ja selle asutusi strateegilistes küsimustes. Eestis on MTK kujunemas paljude organisatsioonide ja asutuste kõnepartneriks. Sel aastal on lisandunud oluline edasimineku kogu valdkonna suurema nähtavuse suunas.

Endiselt on palju arenguruumi Eesti mere- ja rannikuteaduse ja limnoloogia kompetentsi konsolideerimise suunas. Ka sel aastal ei õnnestunud identifitseerida selliseid probleeme, teemasid või valdkondi, mille lahendamise, finantseerimise või arendamise jaoks saaks rakendada ETF Merekomitee võimalusi.

Tarmo Soomere
31. jaanuaril 2012

Lisa. Mereteaduste komisjoni töö kajastamine Eesti meedias.

1. T. Soomere uusaaastaintervjuu Kuku Raadio Meretunnile mereteadlaste 2010.a. tegemistest: Eesti mereteadlased on tõusnud maailma mereteadlaste ja organisatsioonide seas arvestatavaks jõuks, 01.01.2011.
2. Saade Eesti Televisiooni sarjas „Püramiidi tipus” (30 minutit); eetris esimest korda 16.04.2011; kordused 17.04 ja 20.04 (ETV); 06.11 (ETV2).
3. Madis Filippov. Eksperdid kritiseerivad Nord Streami seirearuannet. – *Postimees* 226(6308), 29.09.2011 lk. 6.
4. Madis Filippov. Nord Streami mõjudest rääkimine tõi auhinna (kajastab konsortsiumi BONUS avalikkuse kaasamise auhinda). – *Postimees* 250(6332) 27.10.2011, lk. 6; samuti *Postimees Online* 26.10.2011 kell 14:56; uudis kajastatud paljudes Eesti raadiojaamades, sh. venekeelsetes 27.10 hommikul.
5. T. Soomere ja T. Nõgese esinemine Kuku Raadio saates „Kukkuv Õun” raamatu *Teadusmõte Eestis VII. Meri Järved. Rannik* ilmumise puhul; 18.12.2011.
6. Kommentaar dokumentaalfilmile „Uus veeuputus” (Earth under water); TV2 eetris 18.12.2011; kordus 21.12.2011.